

Dijana Vučinić

Dijana Vucinic je arhitekt - vodi interdisciplinarnu arhitektonsku praksu DVARP sa projektima urbanog dizajna, hotela, rezidencijskih projekata, scenografije. Njen rad bazira se na istraživanjima urbanih promjena u gradskoj sredini i turističkim oblastima u razvoju, na crnogorskoj obali i sjeveru; istraživanjima o post-tranzicijom gradu i interaktivnim savremenim gradskim sredinama. Vučinić je programska direktorka APSS ljetne škole arhitekture, koju je osnovala u Kotoru. APSS se bavi proučavanjem mehanizama koji mogu redefinisati vezu između arhitekture i urbane matrice, te poboljšati kompletan urbani kontekst u odnosu na trenutni pristup arhitektonskom projektovanju i urbanom planiranju. APSS je zamišljen kao edukativna platforma za dalje istraživanje i razvoj urbanih struktura u gradovima na obali i okuplja arhitekte, profesore i studente iz cijelog svijeta. Dijana Vučinić je komesarka Crnogorskog paviljona na 15. Bijenalu arhitekture u Veneciji 2016. godine, u okviru kojeg je sa kustosima Bart Lootsma i Katharina Weinberger razvila Projekat Solana Ulcinj. Vučinić je ko-kustos i ko-autor crnogorske postavke 'Treasures in Disguise' na 14. Venecijanskom bijenalu arhitekture 2014. godine koja je pokrenula mnoga pitanja na domaćem planu razvoja zapostavljenih struktura u gradovima. Predavač je na Fakultetu za politehniku na Univerzitetu Donja Gorica, a gostujući je predavač na Univerzitetima i simpozijumima u inostranstvu i u Crnoj Gori. Za svoj rad je dobila više nagrada i priznanja i sarađuje sa mnogim arhitektama, dizajnerima i drugim međunarodno priznatim profesionalcima. Nešto više od godine je vodila Odjeljenje za razvojne projekte u urbanizmu i arhitekturi u Vladi Crne Gore sa portfolijom koji obuhvata arhitektonске konkurse, projekte razvoja kulturne baštine i druge projekte koji se odnose na razvoj arhitekture i urbanizma u Crnoj Gori.

Vedran Mimica

Vedran Mimica profesor je arhitekture i urbanizma na Illinois Institute of Technology (IIT) u Chicagu. Rođen je u Zagrebu 1954., a 1990., na poziv Hermana Hertzbergera, pridružio se Berlage Institutu u Rotterdamu gdje je bio posljednji Dekan instituta od 2007. do 2012. Predavao je na brojnim arhitektonskim školama poput Architectural Association, London; ETH, Zurich; Sorbonne, Paris; Sveučilišta Columbia, New York; Massachusetts Instituta za tehnologiju (MIT); Univerzitetu u Kaliforniji (UCLA) i Katoličkom Univerzitetu u Santiago de Chileu. Učestvovao je u uređivanju i izdavanju nekoliko ključnih knjiga savremene hrvatske arhitekture (Randić&Turato: Arhitektura tranzicije, Novi svjetionici hrvatskog Jadrana, Suvremena hrvatska arhitektura: Testiranje stvarnosti). Od 2003. do 2012. godine nezavisni je stručnjak za Nagradu Europske unije za suvremenu arhitekturu Mies van der Rohe. S Wiel Aretsom pokreće MCHAP (Mies Crown Hall Americas Prize) 2013. godine, kao pandan Miesovoj europskoj nagradi. Kao kritičar i kustos za arhitekturu Mimica objavljuje u hrvatskom i globalnom štampi. Bio je kustos za International Architectural Biennale Rotterdam 2007. godine, te kustos hrvatske prezentacije na Venecijanskom Biennalu 2006. godine.

Julien Lanoo

Julien Lanoo je jedan od najistaknutijih fotografa danas. Od Akre u Gani do panorame Pekinga, Julien nastoji da fotografiše ljude koliko i arhitekturu. "Ljudi otkrivaju o okruženju onoliko koliko i arhitektura i njeni autori. Prostorne relacije između korisnika i okruženja otkrivaju sakrivene priče i značenja, stvaraju istoriju u jedinstvenom, specifičnom momentu" Lanoo je fotografisao projekte poznatih praksi kao što su Herzog & de Meuron and LAN, između ostalih. Nedavno je sa dougogodišnjim saradnikom arhitektom Julien de Smedt objavio knjigu Built Unbuilt koja se bavi De Smetovim stvaralaštvom kroz Julianov objektiv. "Arhitektura je izgrađena sa svrhom, bilo da je društvena, ekonomski ili politička, i može biti viđena kao romantična asocijacija između čovjeka i njegovog intelekta, evolucije i istorije"

Saša J. Mächtig

Saša J. Mächtig, student studija profesora Ravnikara i tzv. Kursa B u dizajnu, jedan je od osnivača dizajnerskih studija na Akademiji likovnih umjetnosti Univerziteta u Ljubljani. Bio je profesor Planiranja u industrijskom dizajnu i upravljanju projektima, a sada ima titulu Profesora Emeritusa. Takođe, bio je aktivni član Izvršnih odbora stručnih organizacija za industrijski dizajn ICSID i CUMULUS, te jedan od inicijatora i aktivnih organizatora 17. svjetskog kongresa ICSID-a u Ljubljani. Tokom svoje karijere podstakao je rasprave i promovisao značaj integracije akademskog znanja i ekonomije i industrije. Osim njegovog najpoznatijeg djela- kioska K67 koji je 1970. godine uključen u kolekciju Muzeja savremene umjetnosti (MoMA), značaj njegovog rada predstavljaju i drugi dizajnerski objekti koji su i dalje karakteristični za svakodnevni život slovenačkih i drugih evropskih gradova. Dizajn kojim je Mächtig dobijao velika priznanja je i Euromodul koji je bio korišten za autobuske stanice širom Jugoslavije i još uvek je prisutan u mnogim gradovima danas, rezervoari za korisni otpad Ekos koji je otvorio put za slovenski sistem razdvajanja otpada, oglasne kutije za oglašavanje filmskog programa, telefonske govornice, kante za otpatke Žaba, nekada kontroverzni ljetni paviljon za kafić Evropa u Ljubljani i mnogi drugi elementi urbanog mobilijara. Da bi se razumio njegov rad, neophodno je uzeti u obzir kontekst ulice - prilikom dizajniranja njegovih predmeta, koji su uvek bili dio šireg sistema, Saša J. Mächtig je takođe istraživao percepciju mobilnog urbanog stanovništva. Da bi se njegove kreacije ostvarile u potpunom smislu, često je preuzimao ulogu menadžera, analitičara i marketinga.

Giovanni Danielli

Giovanni Danielli je profesor i konsultant na polju prostornog planiranja, transporta, turizma i životne sredine. Nakon studija na Univerzitetu u Bazelu, Ženevi i na Švajcarskom Federalnom Tehnološkom Institutu u Cirihi, dobija zvanje Doktora nauka Ekonomije i Geografije. Na Švajcarskom Federalnom Tehnološkom Institutu u Cirihi osniva studije Gradskog i Pejzažnog planiranja. Giovanni je predavač i istraživač na Univerzitetu u Bernu na polju održive mobilnosti i održivog prostornog planiranja (CAS održivi razvoj) i profesor na Univerzitetu primijenjenih nauka u Lucernu, Cirihi i Sieri (Univerzitet primijenjenih nauka Zapadne Švajcarske). Teme kojima se bavi su: planiranje za turizam, menadžment u turizmu, regionalno i lokalno prostorno planiranje i planiraje transporta (pješački i javni transport). Učestvuje na projektima i istraživačkim programima koji se bave temama mobilnosti, prostornog planiranja i životne sredine, posebno na polju planiranja za turizam i menadžmenta u turizmu. Učesnik je mnogih konferencija i radionica u Švajcarskoj i šire. Giovanni Danielli je radio kao predavač i konsultant u Austriji – Beč, Finskoj – Kokola, Njemačkoj – Minhen, Italiji – Teramo, Kini – Hainan i Rusiji – Stavropol, Kaukasus.

Fiona McCluney

Fiona Mekluni (Velika Britanija) imenovana je za stalnu koordinatorku Sistema UN i stalnu predstavnici UNDP za Crnu Goru u junu 2015. godine. Prije dolaska u UNDP, Fiona je radila u programu UN za naseljavanje ljudi (UN-Habitat), kao glavna tehnička savjetnica i šefica Kancelarije u Palestini (2012-2015) i Iraku (2011-2012). Od 2008-2011 radila je u UN-Habitatu u Iraku kao šefica Odjeljenja za upravljanje u oblasti prostornog planiranja, zemljišta i stanovanja. Prethodno je radila kao stručna savjetnica za politike u okviru međunarodne kompanije GHK International, koja pruža savjetodavnu podršku u oblasti ekonomije i razvoja u Ujedinjenom Kraljevstvu. Takođe, bila je službenica za planiranje i politike na različitim nivoima lokalne samouprave u Velikoj Britaniji. Fiona ima više od dvadeset pet godina iskustva u oblasti urbanog planiranja u privatnom i javnom sektoru. Bila je pripravnica u okviru programa britanskog Udrženja profesionalnih vladinih službenika, a od 1987. do 2005. je živjela i radila na ostrima Angvila i Sveta Jelena, kao i u Pakistanu, Kini, Hong Kongu i Indiji. Fiona je diplomirala s izvršnim uspjehom na Oksford Bruks Univerzitetu, Engleska, a magistrirala je urbani dizajn i regionalno planiranje na Univerzitetu u Edinburgu, Škotska.

K O S M O S Architects

K O S M O S Arhitekti je arhitektonski studio koji funkcioniše po principu virtuelne saradnje i okuplja partnera sa sjedištem u Bazelu, Moskvi, Bankoku i Njujorku. K O S M O S radi na projektima svih tipologija i razmjera: od kvake za vrata do urbanističkih planova grada; od hard core arhitekture do pop-up umjetničkih instalacija. K O S M O S kombinuje umjetnost i tehnologiju, globalno iskustvo sa senzibilitetom za lokalni kontekst; evropski profesionalizam i rusku razboritost. K O S M O S je dobitnik nagrada na mnogim konkursima, uključujući Konkurs za Hans Christian Andersen Muzej u Danskoj; Konkurs za Queensway u Njujorku; Nike sportski centar u Moskvi; Street Architecture Competition za Storefront for Art and Architecture; nominovani su bili i za Swiss Art Awards. Među njihovim izvedenim projektima su: EMA – renovacija nekadašnjeg industrijskog područja u umjetnički paviljon, Paviljon za Garage Museum u Parku Gorki, ulična instalacija ispred New Museum u Njujorku, paviljon „ujedinjujućeg zida“ u Mađarskoj i drugi. Projekti K O S M O S-a nijesu samo arhitektonski, često sarađuju sa umjetnicima, fotografima, dizajnerima, izdavačima i istraživačima. Teme istraživanja su razne – od istorije groba Kazimira Maljevića do arhitekture građevinskih skela; od regulacije javnih prostora do veze između arhitekture i alkohola.

51N4E

51N4E je internacionalna praksa sa sjedištem u Briselu koja se bavi arhitektonskim projektovanjem, razvojem koncepcija i strateškim prostornim transformacijama. Osnovali su je Johan Anrys i Freek Persyn i trenutno zapošljava 22 ljudi. Studio je osnovan 1998. i stekao je reputaciju kroz ključne projekte kao što su: Lamot (2005), TID Toranj u Tirani (2004-), C-Mine (2010), Skenderbeg trg u Tirani (2008) i BUDA factory (2012). 51N4E je dobitnik brojnih internacionalnih nagrada za arhitektonске projekte, a nedavno su angažovani u kreiranju strateške vizije za urbane velike urbane regije kao što su Bordeaux (50.000 stanova), Brisel (Brisel Metropole 2050) i Istanbul (Making City). 51N4E nastoji da doprinese, kroz dizajn, društvenoj i urbanoj transformaciji.

3LHD

3LHD je interdisciplinarni arhitektonski biro, zainteresovan za integraciju raznih disciplina; arhitekture, urbanog i pejzažnog krajolika, dizajna, umjetnosti. Takav pristup je rezultovao serijom projekata i realizacija u Hrvatskoj i inostranstvu tokom zadnjih dvadesetak godina. 3LHD ima integralni pristup projektima i smatra da osim funkcionalnih, arhitektura mora odgovarati i na mnoga druga pitanja. Osnovni principi prakse utkani su u suvremenost početka 21. vijeka. Pristup projektovanju je svaki put s različitim realnostima, s mnogo različitih parametara koji su zadani, on je integralan, analitičan i iterativan. Zasnovan je na izmjeni mišljenja različitih ljudi, koje nastojimo uvesti u produkciju, to su različiti stručnjaci, eksperci za razna područja i zajedno sa njima nastojimo doći do najkvalitetnijeg proizvoda. Tu je naš pristup producentski i često se doveđemo u ulogu režisera ili DJ-a koji na kraju izvede najbolji editing. Takvim načinom rada istražujemo najprimjereniji koncept i pokušavamo stvoriti novu vrijednost. Uvijek radimo svojevrsni prototip, koji je kao i u autoindustriji nekad redizajn, a nekad istraživački poduhvat. 3LHD partneri gostujući su predavači na institucijama širom svijeta, a trenutno su predavači na Arhitektonskim fakultetima Sveučilišta u Zagrebu i Splitu.'

Slavica Stamatović Vučković

Docent je na Arhitektonskom fakultetu u Podgorici. Magistrirala je na Univerzitetu „La Sapienza“ i doktorirala na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Dobitnica je brojnih inostranih stipendija (NTU-Athens; I.S.U.F.I. - University of Lecce; JFDP - USA). Jedan je od dobitnika Trinaestojulske nagrade 2009. godine. Bavi se naučno-istraživačkim radom u oblasti istorije i teorije arhitekture, interdisciplinarnih studija, javnih objekata i javnog prostora. Učestvovala je na XI Bijenalu arhitekture u Veneciji kao i na velikom broju domaćih i međunarodnih konferencija, izložbi, seminara, radionica. Saradivala je sa studijima u Crnoj Gori i inostranstvu, na arhitektonskim i urbanističkim projektima i realizacijama. Jedan je od osnivača ArhKomune – Centra za arhitekturu i kulturu. Upravo je izšla iz štampe njena prva knjiga „Arhitektonska komunikacija: Objekti kulture u Crnoj Gori 1945 – 2000“.

■ 14. septembar Synchro, Porto Montenegro

19.00h

Vedran Mimica, akhitekt – arhitekt, IIT Chicago

Promocija knjije “The Berlage Affair”

“The Berlage Affair” je veoma sadržajna knjiga koja na više nivoa prikazuje pedagoške, kulturološke i intelektualne angažmane Vedrana Mimice kroz posljednjih 25 godina. Počevši legatom Berlage Instituta gdje je, kako kaže Kenneth Frampton, Mimica bio “duhovni vođa škole”, ova knjiga ispituje načine istraživanja i predviđanja novih modela globalne urbanizacije. Međutim, fokus je na arhitektonskom obrazovanju i razvoju dolazećih generacija arhitekata u odnosu na globalnu urbanizaciju. “The Berlage Affair” je slojvita knjiga podijeljena u sedam poglavlja koja grupišu različite članke po temama. Ipak, ono što svi ovi eseji, studije, recenzije i intervjui imaju zajedničko je njihovo intelektualno porijeklo na Berlage Institutu, gdje je Mimica radio 22 godine. Herman Hertzberger, Wiel Arets, Alejandro Zaera-Polo, Kenneth Frampton, Rem Koolhaas, i Elia Zenghelis, sa kojima je dugo godina blisko saradivao, kao i mnogi vodeći arhitekti i studenti širom svijeta, svorili su jedan vid Berlage intitucionalne platforme za nastanak i razvoj niza savremenih arhitektonskih pokreta.

20.00h

CROSSING TEMPORARY

Otvaranje izložbe i prezentacija studentskih radova

Privremene strukture mogu biti dizajnirane za kratkoročnu upotrebu, često moraju biti postavljene brzo ili s namjerom da se vežu za samo jedan događaj, ali postaju dio javnog prostora, dio zajednice. One bi trebale da kanališu nove ideje, testiraju nove scenarije i novi pristup javnom prostoru, dok su istovremeno prilagođene životnoj sredini i neposrednoj okolini. Ove godine dodali smo pitanje održive mobilnosti i razvijamo temu CROSSING TEMPORARY. Boka Kotorska je idealno mjesto na kojem možemo razgovarati o održivoj mobilnosti ili testirati moguća rješenja. Studenti su dobili zadatke koji su inicijalno postavljeni kroz 3 teme mobilnosti u Boki ali evoluiraju i eventualno će biti prezentovani kroz ono što vjerujemo da će biti jedinstveno APSS iskustvo.

12.40h

PANEL: Izazovi Održive mobilnosti u Boki Kotorskoj

Održiva mobilnost je jedan od najvećih izazova ne samo u Crnoj Gori. Boka Kotorska je idealno mjesto na kojem možemo razgovarati o održivoj mobilnosti ili testirati moguća rješenja. Kroz APSS program – radionice, diskusije, predavanja želimo da podstaknemo na eksperiment, na testiranje novih scenarija u našim gradovima. Želimo da podstaknemo interakciju i sagledamo poziciju grada u okviru drugačije mreže mobilnosti koja uključuje transport na vodi, održiva rješenja i scenarije koji odgovaraju kako lokalnom stanovništvu tako i posjetiocima i turistima. Emisija CO₂ gasa je takođe jedan od problema posebno u neposrednoj blizini UNESCO lokacije koja je obilježena kao kulturno i prirodno dobro. Ovo je ujedno i odličan povod za obilježavanje Evropske nedjelje mobilnosti kako bi skrenuli pažnju šire i stručne javnosti na pomenute teme.

Nj. E. Aivo Orav,

Ambasador EU u Crnoj Gori (tbc)

Profesor Giovanni Danielli,
Univerzitet u Bernu

Fiona McCluney,
Rezidentni koordinator UN-a u Crnoj Gori

Tony Browne,
Direktor marine Porto Montenegro

Tatjana Jelić – Opština Tivat

Ana Radović – direktor TO Kotor

13.50h

Pauza za ručak

14.30h

Artem Kitaev, Kosmos Arhitekti

15.20h

Ajmona Hoxha, 51N4E Arhitekti

16.10h

Marko Dabrović, 3LHD Arhitekti

17.00h

PANEL: Obrazovanje i arhitektura

APSS je postavljen kao program koji se bavi konkretnim problemima u prostoru kako bi proizveo scenarije mogućih rješenja dok u isto vrijeme postoji kao platforma za diskusiju i razmjenu. Ova platforma je prije svega edukaciona i naš cilj je uvijek bio fokus na obrazovanje u arhitekturi kako bi nove generacije arhitekata u Crnoj Gori i regionu imali pomoć u tom smislu. Vjerujemo da je obrazovanje najvažnija tačka razvoja uopšte i mora biti pokretačka snaga u disciplinama kojima se bavimo. Učeći od poznatih iskustava kao što su Berlage institute ili Ravnikarov Kurs B u dizajnu, govorimo sa njihovim glavnim akterima i drugim učesnicima o tome kako postaviti ovu temu u okviru šire diskusije.

Profesor Saša Machtig, Univerzitet u Ljubljani

Profesor Vedran Mimica, IIT Čikago

Artem Kitaev, Kosmos Arhitekti

Profesor Slavica Stamatović Vučković,
Arhitektonski fakultet, Univerzitet Crne Gore

■ 15. septembar APSS Talk

Synchro, Porto Montenegro, 09.00h

Doručak

Centar za kulturu Tivat, 09.30

uvod: Dijana Vučinić, APSS osnivač i programski direktor

Uvodna riječ - Aleksandar Bogdanović,
Ministar kulture, Vlada Crne Gore

10.00h

Julien Lanoo, fotograf

10.50h

Profesor Saša Machtig,
Univerzitet u Ljubljani

12.00h

Profesor Giovanni Danielli,
Univerzitet u Bernu

Ministarstvo kulture

PORTO MONTENEGRO

DIVRP

SUSTAINABLE FOOTPRINTS

arch daily

LAVAZZA
TORINO. ITALIA. 1895

Mola

Štamparija Obod
AD Cetinje

Luca Belotti
Boljković and Associates d.o.o.
Applied Visual Communications

g3spirits

Gospodarska komora
Crne Gore

Designed.rs

DANI ARHITEKTURE
DAN OF ARCHITECTURE
SARAJEVO

303

Architectuul.

Pobjeda

analitika